

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția. Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Inchiderea parlamentului.

Sibiu, 11 Septembre n.

Luni, la orele unsprezece, s'a făcut închiderea parlamentului ungar, în palatul regal din Buda, prin cuvântul de tron adresat din partea Monarchului magnatilor și deputatilor întruniți în sala de recepțiune, pentru a asculta verdictul M. Sale asupra *activității* parlamentului, din ultimul ciclu de cinci ani.

Și verdictul Monarchului a fost favorabil. M. Sa și-a exprimat mulțămirea prealaltă pentru cele prestate, accentuând însă, că multe lucruri au rămas neresolvate, drept moștenire pe sēma noului parlament, care va eși acum, din încrederea țerii.

M. Sa și-a exprimat însă, în mod indirect, și nemulțămirea cu felul cum se făceau mai nainte alegerile pentru parlament, și a accentuat în mod destul de clar, că dorința prealaltă este, *sē se facă odată alegeri libere și curate în țēră.*

Sē sperăm că cuvântul Regelui va fi bine înțeles pretutindenea, și că dorința M. Sale va fi împlinită; pentru-că avēnd odată o dietă eșită din adevērata voință a țerii, — fie și fără concursul nostru, fiind-că înțelegerea întrē fruntașii nostri a fost luată așa, ca noi *nici de data acēsta sē nu ne amestecăm în alegeri*, ne rămâne totuși speranța, că dieta fiind compusă din ōmeni neatârnatōri de nimeni, cu cugetare liberă și cu mod sănētos de gândire, va lua singurā inițiativa pentru a ne face posibilă intrarea în dietă și nouă Romānilor și și celorlalte naționalități nemagiare din patrie, — pentru-ca sē ne putem pune și noi puterile pe cari le avem în serviciul patriei comune.

Cuvântul de tron, cu care s'a făcut închiderea parlamentului, și care a fost subliniat cu furtunose aplause din partea magnatilor și a deputatilor întruniți, e următorul:

Stimați Domni, magnati și deputați, iubiți credincioși!

Cu încredere Vē salutasem în pragul actualei diete. Cu încredere în patriotismul dtrē Vē chīamaseam sē conlucrati la rezolvarea acelor cestiuni pendente, pe cari, în interesul țerii, le designasem ca probleme ale dietei actuale.

Imprejurările n'au conces, ca tōte cestiunile designate sē fi obținut rezolvare legislativă; dar' totuși nu ne-am înșelat în încrederea nōstră, căci și dieta acēsta a lucrat cu necontenită diligență întru rezolvarea problemelor sale și cu mulțămire am esperiat, că după zătâcnirea pe un timp ōre-care a desbaterilor meritorice, ați restabilit, cu patriotică înțelepciune, mersul neconturbat și liniștit al consfăturilor dtrē și prin lucrare folositore și perseverantă nu puțin dintrē multele cestiuni ce taie adânc în viața națiunei, au primit rezolvare.

Drept, că n'a succes a regula în modul arētat de art. de lege XII. din 1867 cestiunile vamale și comerciale întrē țerile corōnei mele ungare și întrē celelalte regate și țeri ale mele. Cu tōte acestea însă, raporturile vamale și comerciale și dările de consum, pe basa ecuității și reciprocității au primit totuși rezolvare corēspondētore drepturilor legale ale țerei, cum și intereselor ei economice și financiare.

Desvoltarea sănētōsă și solidă a raporturilor de credit e chīamată a pro-

moova noua regulare a cestiunei băncii. S'au făcut demersuri însemnate și vitale în interesul regulării valutei. Rēscumpărarea completă a datoriei flotante comune, constatātore din bancnote de stat, și regularea agendelor împreunate cu acēsta va delătura pedecile din calea solvirii în numērariu obligată, și astfel, de-și cu precauțiunea impusă de situație, totuși cu pași resoluți ne apropiem de timpul începerii plătirilor în numērariu, care va asigura stabilitatea atât de mult lipsită nouă și atât de importantă pentru toți ramii productivității economice.

Regularea nouă a dărilor de consum a făcut necesară și regularea venitelor de natura dărilor de consum ale orașelor și comunelor, amēsurat exigențelor îndreptățite ale gospodăriei orășenesci și comunale. Cu spriginul material și moral nu neînsemnat al statului a primit regulare corespundētore cestiunea creditului, care va promova îmbunătățirea poziției materiale a claselor agricole și industriale.

Prin regularea legală a obligațiunilor ce s'ervesce spre satisfacerea trebuințelor de credit ale municipiilor, comunelor și reuniunilor cu scopuri publice, primesc basă mai solidă raporturi de credit importante din punctul de vedere al economiei publice.

Din considerațiuni naționale și militare este de însemnată importanță crearea de locuri nouē fundatiōnale, din partea statului, în institutele de educație și cuaficare ale armatei comune. Înființarea institutelor honveșesci de educație și cuaficare de oficeri face posibil, ca lacunele obveniende în statul oficeresc al honveșmei mele sē fie suplinite prin cât mai numărōsă sucrescēntă de oficeri de educație proprie. Ear' prin organizarea Ludoviceului în veritabilă academie militară s'a realizat o vechiă dorință a națiunei: educarea de oficeri în limba magiară.

Pe terenul vast al administrațiunii publice, în interesul îmbunătățirii aceleia, s'au creat legi importante.

Cestiunea îngrijirii publice a morboșilor s'a regulat prin ridicarea la valōre a egalei suportări de spese.

Scopuri umanitare și naționale realizēză înființarea de asile de stat pentru copii sub 7 ani, aflați, ori pe calea autorității publice declarați ca părăsiți, — la ce se adaugă îngrijirea sistematică din partea statului a copiilor sub 7 ani, avisați la ajutorare publică.

S'a restabilit în Fiume ordinea legală, pusă pe base stabile și sănētose prin legea despre judecătoria administrativă organizată în Fiume.

Simplificarea administrațiunii publice în locul procedurii greōie, inconsecuente și complicate, dorește sē creeze atât în interesul amplotiaților, cât și în al publicului orientare ușoră, ordine și siguranță, și astfel e chīamată totodată și spre aceea, ca împreună cu dispoziția întru cuaficarea organelor comunale sē pregătēscă terenul pentru reformele de administrație publică.

Interesul cald și îngrijirea dtrē dovedit față de progresul cultural al țerii a făcut posibilă desvoltarea diferitelor instituțiuni de cultură publică, cum și o întrēgă serie de mēsuri hotărītore pentru viața practică aproape în toți ramii instrucției publice atât în ce privesce organismul lor estern, cum și îmbunătățirea gradată a stării materiale pentru corpul profesoral și învățtoresc.

Pe terenul legislaturii bisericesci formēză o creațiune însemnată îngrijirea despre întregirea dotațiunei preoțesci.

Imbunătățirea situațiunei economice a fost asigurată prin luarea mai multor dispozițiuni de mare însemnatate. Despre acēsta vorbesce statificarea serviciului public veterinar și dispozițiunile despre canalisările de interes public și despre administrarea din partea statului a pădurilor și a altor teritorii sterile ale comunelor, precum și de alte categorii.

S'a regulat poziția de drept a administratorilor de bunuri, și s'a purtat grije și de sōrtea muncitorilor de câmp, cari până acum au fost aproape cu desēvēșire lipsiți de o regulare legală a raporturilor lor de drept, stabilindu-se raportul de drept întrē proprietariu și muncitoriu.

S'a creat cassa regnicolară economică pe sēma muncitorilor de economie și a servitorilor, prin ce se asigură pe cale de instituțiune fericirea esistențelor celor mici.

Interesele comerciale și industriale, atât de necesare pentru ridicarea și desvoltarea forțelor țerii, — au primit întârire prin dispozițiuni legale luate în mai multe direcțiuni. Inlesnirea comunicației și interesele comerciale vor fi promovate în prima linie prin însemnatele investiri făcute la căile ferate de stat, prin estinderea rețelei căilor ferate și prin spriginirea întreprinderilor maritime.

Pe terenul justiției asemenea s'au făcut însemnate creațiuni. De cea mai mare importanță este introducerea procedurii penale, prin ce s'a făcut un pas însemnat spre realizarea asigurării dreptului și a unității de drept.

La emulația internațională din anul trecut dela Paris, arta din țēră și tōte ramurile culturale și de producțiune economică, au espus obiecte. Ne s'ervesce spre bucurie, că țerile corōnei mele ungare au ocupat loc vrednic în acest concurs internațional.

Curățenia alegerilor, independența deputatilor și greutatea morală și autoritatea dietei au sē o ridice legile cari vorbesc despre judecătoria în chestii de alegeri de deputat și despre incompatibilitate.

Mai este mult de făcut, pentru ridicarea economică și intelectuală a scumpei și credincioșei nōstre Ungaria, pentru desvoltarea instituțiunilor lor, pentru îmbunătățirea raporturilor publice, în tōte ramurile și în tōte părțile vieții de stat.

E mult aceea ce rămâne ca moștenire dela parlamentul acesta pentru celalalt. Va fi trebuință de o potențată activitate și de considerațiuni patriotice din partea noului parlament, pentru-ca sē pōtă deslega tōte aceste probleme mari și grele.

Sē inlesnescă munca acēsta binefacerile păcii! Speranța ni-o întinde bunaînțelegere intimă cu aliații nostri, și raporturile bune și amicale, în cari stăm cu tōte puterile din afară.

Neșters rămâne în inima nōstră, și cu pietate ne aducem aminte de faptul, prin care iubita nōstră Ungaria a predat prin lege, vremurilor vecinice, ca semn de grațitudine și de mișcătore iubire memoria reginei, care nu numai de drept, ci și cu inima a fost regina Ungariei.

Dorind sē accelerăm pronunțarea voinței naționale, pentru-ca parlamentul sē se pōtă apuca cât mai curēnd cu activitate rodnică, constantă și înțeleptă, de rezolvarea problemelor mari ale viitoriu-

lui, — în urma propunerii ministeriului Nostru, făcută pe basa art. de lege IV. din 1848 și X. din 1867, disolvăm și închidem în puterea nōstră regală parlamentul convocat pe 25 Novembre 1896.

Mulțămindu-ve pentru activitatea patriotică și truda zelōsă; primiți grația nōstră regală și sincerile nōstre salutări, pe cari duceți-le și celor-ce v'au trimis aici.

Predica în biserică.

Cea mai de frunte și mai esențială datorință a fie-cărui preot sau păstoriu sufletesc, fără îndoială că este luminarea minței poporenilor sei cu predică despre credința și purtarea creștinēscă.

Acēsta se vede și din pilda și învățătura Mântuitorului nostru Iisus Christos, care dīce: „Duhul Domnului preste mine, a binevesti sēracilor m'a trimis, a vindeca pe cei sdrobiți la inimă, a predica robilor ertare și orbilor vedere“ (Luca IV. 18), și umblând și propovēduind prin sate și cetăți, zicea, că „anume pentru aceea a venit“ (Marcu I. 38; Luca IV. 43).

Chemarea acēsta de învățătoriu al ōmenilor Mântuitorul a încredințat o apostolilor: „Precum m'a trimis pemine Tatăl, și eu vē trimit pe voi (Ioan XX. 21), drept aceea mergēnd învățați tōte neamurile... învățându-i sē păzēscă tōte câte am poruncit vouē“ (Mateiu XXVIII. 19, 20).

Apostolii au și împlinit acēstă poruncă lor dată, și cu predică au rēspândit creștinătatea în tōtă lumea; ear' pe păstorii bisericilor întemeiate de ei i-au îndatorat și învățat a face aceeași. „Amar mie! — zice apostolul Pavel despre marea datorință a predicărei, — de nu voi binevesti, că nevoie zace asupra mea, dirigētoria îmi este încredințată.“ (I. Cor. IX. 16, 17.) Și earăși în alt loc: „Predicā cuvēntul, stăruiesce pentru acēsta cu timp și fără timp, muștră, cērtă, îndēmnă cu tōtă răbdarea și cu învățătura“.

Dela apostoli acēstă datorință a predicării cuvēntului lui Dumnezeu a trecut la urmașii lor, păstorii bisericii creștine din tōte timpurile, și e fōrte strins legată de chemarea pastorală, căci biserica se compune din ōmeni, cari dela natură toți se nasc neluminați și depărtați de Dumnezeu. Trebuie sē fie deci în biserică un mijloc de a lumina pe cei întunecați și de a apropia de Dumnezeu pe cei depărtați dela dīnsul. Și mijlocul acesta este predică. „Cum vor crede întru acela, de carele n'au auđit?“ întrēbă apostolul, și „cum vor auđi fără predicatori?“ (Rom. X. 14).

Canonul 58 apostolic declară nevrednic de sfințita servire pe preotul care nu învață turma încredințată lui spre păstorire la bunacinstire de Dumnezeu, eară canonul 19 al sinodului VI ecumenic poruncesce păstorului a predica creștinilor mai cu sēmă Duminecile, pentru-ca din acestea sē cunōscă cele de folos și sē-și îndrepte vieța.

Dar' precum predică a lătit în tōtă lumea credința creștină, o a întărit și păstrat, tot asemenea lipsa de predică imputinează, slăbesce și stingē credința. Poporul necunoscēnd dogmele credinței și ale moralului, sau auđindu-le fără a le înțelege, cade în cre-

dințe rătăcite și în superstiții, uită datorințele către Dumnezeu, către sine și către aproapele, se demoralizează, și așa lipsit de lumina „careia luminează pe tot omul ce vine în lume”, cade în întunecul spiritual, care aduce vecinică peire sufletescă și toate nenorocirile temporale. Cu biserica celui popor se întâmplă ceea-ce a zis odinioară Domnul despre biserica Efesului: „fiind-că ei părăsit dragostea... drept aceea... vin la Tine curând, și voi mișca sfesnicul Tău din locul său”. (Apocalips II. 4, 5.) Adecă: te voi șterge din rândul popoarelor, voi da slava ta altora, te vor stăpâni alții, pentru-ca întunecul și corupția se nu se răspândească. Eară această mare nenorocire asupra bisericii unei națiuni provine dela neîngrijire sau necapabilitatea păstorilor sufletesci de a predica lumina adevărului și a virtuții.

De aceea și cuvântul lui Dumnezeu amenință cu cele mai cumplite pedepse pe nesce asemenea păstori:

„Fiul omului, zice Dumnezeu prin prorocul Iezekiil, străjariu te-am dat casei lui Israel; vei asculta deci cuvântul din gura mea, și îi vei înștiința din partea mea. Când voi zice eu celui fără de lege: cu moarte vei muri; eară tu nu-i vei vesti; nici vei grăi celui nelegiuit, ca să se întorcă dela căile sale, și să fie viu; și va muri nelegiuitul întru fără de legea sa: sângele lui îl voi cere din mâna ta”. (Iezek. III. 17, 18, XXXIII. 8.)

„O păstoriei lui Israel! au pascu-se pe sine păstoriei? Au nu pe oi le pasc păstoriei? Iată laptele mâncați, și cu lăna vă îmbrăcați, și ce este gras junghiați, eară oile mele nu le pasceți: pe cea slabă nu o ați întărit, pe cea bolnavă nu o ați vindecat, pe cea sdruncinată nu o ați legat, pe cea rătăcită nu o ați înturnat, pe cea perdută nu o ați căutat. Iată eu asupra păstorilor, și voi cere oile mele din mâinile lor, și îi voi opri ca să nu pască oile mele, nici pe sine nu se vor mai pasce păstoriei”. (Iezek. XXXIV. 3, 10.)

Și earăși: „Amar păstorilor celor ce pierd și risipesc oile pășunii mele”. (Ierem. XXXIII. 2, XIII. 18.) ș. m. d. Eară Domnul Christos zice în Evanghelie: „Veni-va Domnul slugei aceea în ziua în carea nu așteptă, și în ora în carea nu știe, și-l va despica pe el în două, și partea lui cu făcarnicii o va pune”. (Mateiu XXIV. 50, 51.)

Unor asemenea păstori răi Sânta Scriptură le dă numiri foarte defăimătoare. Apostolul Iuda îi numește: „isvôre și nori fără de apă, arbori neroditori, de două-ori morți”. Eară prorocul Isaia (LVI. 10, 11.) „orbi și câni muți”. —

Am vădut dară că predicarea cuvântului lui Dumnezeu este una dintră cele mai de căpetenie datorințe ale preotului, am vădut că prin predică se pot face minuni, pe când fără de predică ajungem la peire vremelnică și vecinică.

Dar' cu toate că și preabunul și demnul nostru Arhiepiscop actualul Arhiepiscop și Metropolit Ioan Metianu ne premerge cu vii exemple și îndemnă neconținut în privința acésta, fie-mi iertat a afirma, că mulți colegi — onore excepțiunilor — împreună luptători în via Domnului, nu își prea îndeplinesc datorința de predicatori. Amvonele bisericilor noastre sunt aproape mute, serviciul nostru divin aproape lipsit de cel mai frumos decor al său. E drept că a compune o predică nu e lucru tocmai ușor, dar' de aici nu urmează, ca să nu predicăm. Nici nu e așa mare lipsă să compunem înșine.

Astăzi, slavă Domnului și mulțumită bărbaților luminați și desinteresati, avem o mulțime de cărți și reviste pentru predice. Nu e lipsă decât a procura și abona din ele. Apoi cetesci una și dacă nu îți convine deplinesci ce vei afla defectuos, ear' ce vei afla rău, înlocuiesci cu ce este bun și iată că poți predica. Dar' sunt unele manuale, pe cari, cuprindând ele predice aproape neescepționat bune, dacă nu vei fi de totului tot pretensiv le poți folosi cu succes.

Spre a deștepta în onorații frați în Christos zelul predicării cuvântului lui Dumnezeu, altădată voi fușira colecțiunile mai bune, reproducând spre mai bună orientare și câte o predică din ele. *Preotul Laurențiu Ciorbea.*

Din România.

O desmințire. Mergerea dlui prim-ministru român D. A. Sturdza la Viena a fost viu comentată la timpul său din partea presei europene, și combinațiunea era aceea, că ministrul president român a primit sfatul dela ministrul nostru comun de externe, contele Goluchowski, ca România să nu se mai adreseze puterilor europene cu notă de protestare în afacerea procesului Sarafoff. Combinațiunea acésta e acum desmințită în mod oficial, și într-o formă din care reiese clar, că guvernul României nici n'a intenționat adresarea vre-unei note de protestare în afacerea numită.

O notă oficiasă română, pe care o publică *Politische Correspondenz* spune anume că nu e adevărat că guvernul român a așteptat rezultatul procesului lui Sarafoff pentru o eventuală protestare la Puteri. România n'a exerciat nici o presiune pentru a se face procesul. Se prevedea achitarea acusatilor. Contra acestei achitări nu este nici un mo-

tiv de protestare. România — zice nota — nu va trimite puterilor nici un memoriu, având a se gândi la alt-ceva, adecă la consolidarea finanelor, la grăua regulare a deficitului celor doi ani din urmă și la luarea de măsuri pentru-ca deficitul să nu se mai întorcă.

„Asociațiunea.”

Avis.

Pentru aranjarea festivităților împreunate cu *adunarea generală* a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, convocată la Sibiu pe 21 și 22 Septembrie (nou) 1901, s'a instituit un comitet aranjator, care se compune din următoarele secțiuni:

- I. Biroul central.
- II. Secțiunea de încortelare (bandă albă).
- III. Secțiunea petrecerii cu tombolă și dans (bandă roșie).
- IV. Secțiunea petrecerii populare (bandă albastră).
- V. Secțiunea concertului, și
- VI. Secțiunea excursiunii (bandă galbenă).

Acest comitet va funcționa până la 20 Septembrie în biroul Asociațiunii (str. morii Nr. 8), unde se vor adresa toate scrisorile, ear' în zilele 20, 21 și 22 Septembrie în o cameră a hotelului „Împăratul Roman”.

Comitetul aranjator numai în acel caz își va pute îndeplini agendele cu exactitatea și punctualitatea recerută, dacă publicul care va participa la adunarea generală, își va anunța la timp sosirea. Din acésta cauză s'au luat următoarele dispozițiuni:

1. *Bilete de călătorie cu preț redus* (valabile dela 15—30 Septembrie pentru trenuri accelerate, de persoane și mixte) se vor libera numai până la 18 Septembrie.

2. *Camere la hotel (ori cuartir gratuit* în case particulare) se vor rezerva numai pentru participanți cari își vor anunța sosirea cel mult până la 18 Septembrie (dimințeta). După acest termen comitetul nu mai primesce nici un angajament cu privire la încortelarea oșpeților.

3. *Bilete pentru banchet* (à 5 cor.) se vor vinde numai până la 21 Septembrie la amiazi, ca restauratorul să se pôtă pregăti amăsurat numărului participanților.

4. *Inscrieri pentru excursiune* se vor primi numai până la 21 Septembrie seara, ca comitetul să pôtă îngriji la timp de vagónele și paspórtelre recerute. (Prețul unui bilet, mers și întors, se va stabili după numărul participanților, și va costa aproximativ 5 cor.)

Biletele pentru petrecerea cu tombolă din 21 Septembrie (à Cor. 2—), pentru petrecerea poporală (à Cor. 1—) și pentru concert (22 Septembrie) se vor vinde atât în biroul comitetului cât și la locul de întrare.

Taxa de înscriere pentru acoperirea cheltuielilor de postă, tipărituri, etc. și pentru emblema de membru face Cor. 1— de persoană și este a se trimite (eventual în mărci

postale) deodată cu scrisoarea de anunțare. Inscieri ce vor intra fără acésta taxă, nu se vor lua în considerare.

Programul detaiat al festivităților și ședințelor se va împărți la sosirea publicului.

Comitetul aranjator.

Falimentul unei teorii.

Sub titlul acesta publică „*Universul*”, din București următoarele:

În toate țările europene a făcut școlă o teorie născută din ruinele marilor zguduiri sociale, politice și economice ce s'au produs în 1848, — anume că prin colonisări poți să desnaționalizezi o populație, poți să schimbi condițiile economice ale colonistilor, etc.

Acésta teorie s'a aplicat pentru întâia-ora de către puternicul Bismarck în Prusia, care spera că va pute să germanizeze pe Polonii din Posen. Și după 20 de ani de muncă nemilósă, muncă de fer, rezultatul a fost tocmai contrarul; colonistii germani din Posen au vîndut aproape totul Polonilor, luând lumea în cap.

Apoi, aceeași teorie s'a aplicat în Transilvania și Ungaria, cu scopul să se spargă puternicile mase de Români. S'au adus în Banat mii de unguri-ciângăi din Bucovina și statul ungar li-a dat pământ, școlă, biserică, și case model. N'au trecut nici patru ani și toți au plecat, lăsând ruină în urma lor și neplătind statului timp de patru ani nici un impozit, nici o rată pentru pământurile căpătate.

Au zis că nu pot trăi în mijlocul Românilor.

Atunci guvernul ungar, adecă decedatul ministru al agriculturii, contele Andrei Bethlen, făcuse o lege specială în 1893 asupra colonisărilor, asigurând colonistilor cele mai mari avantagii posibile. Și s'a început o puternică acțiune de colonisare, în scopul măturisat în mod oficial de pe banca ministerială, de a accelera maghiarisarea Românilor. Statul a cumpărat mai multe moșii și le-a parcelat, — câte 8 hectare de cap de familie, — a întemeiat sate cu unguri din pustele Ungariei și în fie-care sat a făcut și un proprietar mijlociu cu 100 hectare, ca acesta să fie șeful coloniștilor și el să conducă acțiunea de magiarisare.

În fie-care an se creiază două-trei sate nouă unguresci prin masele românesce.

Ce rezultat a dat acésta nouă acțiune, care durază deja de 8 ani?

Ziarele unguresci spun că cinci sate de coloniști noi au fost părăsite și locuitorii au emigrat în America. Și ziarele unguresci se plâng că acești coloniști, cari au avut totul de gata de la stat, au uitat de „patriotica lor misiune”.

Astfel teoria colonisărilor în scopuri de desnaționalizare a dat un faliment complet atât în Ungaria cât și în Prusia, și s'a dovedit că prin nici un mijloc nu se pôte desnaționaliza un popor.

FOIȘORA

Bunătatea.

Bunătatea se formază într'un mod atât de ingenios, în cât adese-ori suntem dispuși a o privi ca o dispozițiune naturală.

În adevăr, natura ne îndemnă să fim buni; deci totul ar consta numai în ascultarea unor tendințe, — dar' aceste tendințe sunt foarte adesea alterate de solicițiunile personalității noastre, de legăturile noastre cu lumea, de amorul nostru propriu.

Înbirea de bine este aceea, care atacă aceste elemente distrugătoare, care face din bunătate aceea ce trebuie să fie.

Să deosebim însă adevărata bunătate de cea falsă sau incompletă.

Sunt multe tendințe instinctive, ce îmbracă forma bunătății, căci adevărata bunătate este rezultatul unui principiu bine meditat.

Acela este cu adevărat bun, care simte până în adâncul sufletului lui, ceea-ce este bine; la el bunătatea nu mai este o calitate, ci o *virtute*. Bunătatea falsă se asemănă mult cu așa numita slăbiciune: prin aceea, că nu pôte refuza o cerere și prin aceea, că nu pôte

să supere rezistanță, fiind-că nu îndrăsnesc să contrazică.

Nu tot ast-fel e cu adevărata bunătate; ea refuză, pentru a servi și mai mult prin acésta; ea resistă pentru a pute ajuta; se teme a face rău, dar' nu a displace.

Prima calitate ce trebuie să întruască bunătatea e: să fie universală și constantă, căci nu înșamnă să fi bun, când ești numai față de unii și în anumite timpuri. Afară de acésta, bunătatea este o virtute, care nu îngăduie pause; ea este o virtute ce nu trebuie să se despartă de noi nicăiri și nici o clipă.

Se nasce însă întrebarea, cum putem fi astfel buni, când totul în afară, evenimentele, oamenii, ne contrariază și înșelă, când mii de cauze interne ne aduc nemulțămiri și griji.

Nu este de cât un singur mijloc: să eliberăm sufletul de agitațiunile ce-l turbură, să ne îndreptăm privirile spre orizonturi largi și mult mai înalte de cât teatrul zilnic al circumstanțelor schimbătoare. Astfel să ne găsim seninătatea și odihna sufletului la lumina sfintelor fapte: ale *adevărului și datoriei*.

Bunătatea falsă se oprește la manifestățiuni exterioare, ea nu este de cele mai de multe-ori de cât dorința de a plăcé, putându-și satisface vanitatea, sau mijlocul de a obține ceva; este o mască a egoismului.

Cu totul altfel stă cu adevărata bunătate; ea e activă și desinteresată, sacrifică totul fără să caute a plăcé, nu respinge recunoștința când e vorba de sentimente. Bunătatea pôte merge, până a fi *generoasă*, primind un serviciu, dar' nu e *mercenară*.

Bunătatea, când nu e activă, tace, dar' când rupe tăcerea, cuvintele sunt *fapte*; ele pătrund în adâncul sufletului, unde aduc liniște și încredere, potollesc viltórea pasiunilor, vindecă ranele cele mai adânci.

Dacă dreptatea caută să stabilească liniște între oameni, apoi bunătatea face și mai mult, ea stinge inamicia dintră oameni, este înțelesul consolațiunii și speranței, dă curajul nenorociților. Ea ne face să prețuim virtutea.

Bunătatea are 3 tovarăși inseparabili: *toleranța, indulgența, egalitatea*.

Adese-ori se confundă toleranța cu indulgența. Câte-odată ne credem indulgenți când nu facem de cât să tolerăm, altă-dată ne scuizăm de a fi intoleranți sub pretext de fi a drepti.

Toleranța nu este altceva de cât răbdarea ce avem de a suporta, când se contrariază gusturile, opiniile, obiceiurile, tendințele noastre; indulgența este mai mult încă, dispozițiunea de a erta răul.

Amorul propriu ne face de multe-ori, să vedem un rău în ceea-ce nu e de cât o mică contrariere a noastră, și să condamnăm cu multă ușurință fapte, ce ne apar ca și cele mai mari greșeli, când în fond ele nu sunt de cât mici neglijențe, cari lovesc în noi sau ne incomodează.

Cine e intolerant se crede mai bun de cât semenii săi și își asumă dreptul de a fi tiran. Spiritul de dominațiune devine tiranul personalității; el se nasce dintr'un orb orgoliu și se servește de intoleranță ca de o armă proprie, spre a-și servi ambițiunile sale. Toleranța, dintră toate virtuțile, este aceea căreia i-se refuză câte odată caracterul de virtute, și acésta, fiind-că ea lovesc în ceea-ce are orgoliul mai intim. Mai mult încă, se tolerază defectele și nu se tolerază opiniunile. Opiniunile sunt libere și pot fi sincere; dar' mai bine preferă unii a fi loviți în interesele lor de cât în vanitatea lor.

Toleranța, tocmai prin blândețea, răbdarea, și calmul ei, are inimizci. Bunătatea se înarmază cu curajul pentru a demasca egoismul; nu e autoritară — dar' caută să convingă în mod voluntar.

(Va urma).

Alexandrina.

Revista esternală

Ministri bulgari sub acuză. Sobran-
nia a terminat desbaterile asupra dării în ju-
decată a unor miniștri din cabinetul *Ivanciov*,
și a decis, cu o mare majoritate, punerea în
acusare a vechilor miniștri *Ivanciov*, *Rados-
lavof*, *Toncef* și *Tonef*, pentru violarea con-
stituției și pentru că au adus prejudicii inte-
reselor Statului. Fostii miniștri *Ivanciov*, *Ra-
doslavof* și *Toncef* mai sunt acuși și de
înlaltă trădare către patrie. Numai vro zece
deputați au votat contra punerii sub acusa-
țiune a membrilor fostului cabinet, cei mai
intimi amici ai păcătoșilor miniștri. Ziariul
Neue Freie Presse, luând act despre hotărîrea
adusă, constată, că acuzarea cea mai mare
care s'ar putea aduce fostului cabinet bulgar
Ivanciov nu este pentru afaceri bănești, ci mai
mult pentru ușurința cu care s'a purtat că-
tră România, ușurință care putea să ocasio-
neze un războiu, cheltuind în același timp
peste un milion pentru înarmări.

Rusia se apără. Se depeșează dela
Viena, că ambasadorul rus *Kapnist* s'a în-
tors într'adins din viliagatură pentru a con-
vorbi cu ministrul de externe austro-ungar,
Goluchowski, pe care l'a asigurat despre in-
tențiunile absolut pacifice ale Rusiei în Bal-
cani, desmințind toate știrile alarmante, într-
care și aceea despre grămădirea de trupe ruse
în Basarabia în scop războinic.

Se dă o mare importanță acestei con-
vorbiri, care pare a risipi neînțelegerile aus-
tro-ruse. De altcum știrile despre îngrămădirea
de trupe dealungul Prutului în Basarabia,
din partea Rusiei, le declară și unele gazete
din România de exagerate.

Rusia și statele din Balcani.

Unele ziare rusești fac destăinuirea, că
în zilele din urmă se începuseră tratative di-
plomatice între Rusia și statele balcanice, pen-
tru a stabili mijloacele prin care s'ar pute
da o soluție chestiei macedonene.

Aceste tratative însă, deocamdată n'au
putut să ajungă la un bun sfârșit, din cauză
că atitudinea și vederile Rusiei în acea chestie
au nemulțumit statele interesate.

Bulgaria cerea autonomia Macedoniei.
Rusiei îi convenia foarte mult această soluție,
care înlesnea rolul diplomației rusești, de-
dore-ce numai această soluție putea să i atragă
concursul puterilor europene. Dar' Rusia a
pus condiția, ca Macedonia autonomă să aibă
ca guvernator pe *principele moștenitor al Mun-
tenegrului*.

Bulgaria a declarat, că nici odată nu
pote să admită această numire, care ar pune
elementul bulgar din Macedonia pe linia a
doua.

Serbia, de asemenea, nu admitea, ca in-
fluința muntengră să domine Macedonia
și s'a declarat în principiu contra autonomiei
Macedoniei, preferind o împărțire care i-ar da
ei Salonicul, deore-ce Serbia nu posedă nici
un port pe mare.

După cum se poate ușor înțelege, pre-
tențiile Serbiei n'au fost privite cu ochi buni
nici de Bulgaria nici de Muntenegru.

Din care cauză tratativele dintre Rusia
și aceste trei state balcanice au fost deocam-
dată întrerupte.

În momentul de față, după spusele zia-
relor rusești, afacerea a luat o nouă întor-
sătură.

La Petersburg se lucră în sensul, ca
să se stabilească o înțelegere între Serbia și
Munteneștri, lăsând deocamdată Bulgaria la
oparte.

NOUTĂȚI

Un comunicat. „*Tribuna*“ pu-
blică în fruntea numărului de astăzi
(Mercuri) următorul comunicat:

„Primim din isvor sigur comuni-
catul, cumcă un număr însemnat de
bărbați cunoscuți națiunii și adicți ai
partidului național român, au avut în
Cluj o consfătuire asupra situațiunii,
asupra ținutei Românilor la alegerile
proxime dietale și în scopul întăririi

conducerii partidului. Hotărârile aduse
în bună înțelegere se vor comunica în
timpul cel mai scurt și sperăm, că vor
contribui la încheierea forțelor și con-
lucrarea solidară a fie-cărui membru al
partidului nostru național român“.

Procesele „Tribunei“. Pentru articoli
scriși în chestia lăncu, al căror autor este
cunoscut și fusese deja ascultat, redactorul
responsabil al „*Tribunei*“, dl Andrei Baltes,
a fost condamnat Marți, din partea tribunalului
regesc din Cluj la 2 ani temniță de stat și
1000 cor. amendă. Contra sentinței s'a dat
decurs. Drept mângâiere i-s'a înmănat dlui
Baltes tot în ziua aceea citația în procesul
de calumnie cu contele Lăzăr. Pertractarea
acestui proces nou va fi în 25 Septembrie
a. c. în Cluj.

Confirmarea fiitorului moștenitoriu.
Duminecă s'a săvârșit în biserica din Reichenau
confirmarea arhiducelui *Carol Iosif Francisc*,
fiul arhiducelui Otto, și fiitorul moștenitoriu
al tronului austriac și celui ungar. Naș a fost
arhiducele *Francisc Ferdinand*; confirmator
episcopul Dr. Marschall.

Esamen de calificare. La esamenale
de calificare preotesci ținute în 25—27 Au-
gust st. v. s'au prezentat disprezece clerici
absoluți, dintr- care au obținut calcul gene-
ral *forțe bine*: Ioan Oțoin, Vasile Runcan
și Sebastian Stanca; *bine*: Ilariu Enciu, Iero-
nim Hărăgă, Eugen Muntean, Aron Meșian,
Victor Stanca și Nicolau Tiu; *suficient*: Ioan
Balca, Ioan Anca și Parteniu Mateiu.

Epistola împăratului. Epistola pe care
prințul Ciun a adus-o împăratului *Vilhelm* de
la împăratul Chinei, e cap d'operă al brode-
riei. Cuverta epistolei e un etui obdus cu m-
tasă galbenă, în partea de dinainte împodobită
cu borderii în aur și argint, de execuție stra-
ordinară de fină. La mijloc e o îngustă placă
oblongă, cu semne grafice chineze brodate
în mătășă, cari probabil vor fi adresa. La
dreapta și la stânga adresei e brodat în aur
câte un bălaur, pe când cealaltă ornamentală
a cuvertei sunt flori și arabescuri în tot fe-
liul de colorii. Încuștoarea etuiului o formăză
bețișoare de fildeș aplicate foarte invențios. În
acest etui se află epistola împăratului, scrisă
pe mătășă. La adecă epistola constă din nu-
merose file separate, dar' legate la olaltă, cari
puse în rënd una după alta dau lungime de
patru metri. La mijlocul filei prime e em-
blema chineză cu bălaurul, cercuită de or-
namentală verde și împodobită cu flori vio-
lete, albastre și verzi. Toate acestea sunt bro-
dării, dar' de execuție așa subtilă, în cât îm-
punsăturile nici nu se ved. Fila ultimă încă
e ornată cu emblema imperiului.

Împăratul *Vilhelm* a dispus, ca acest
document, de mare preț atât din punct de
vedere politic, cât și artistic, să fie păstrat
în muzeul Hohenzollern.

Fundațiune pentru cadeți. Coloman
Brăzay, mare proprietariu în comitatul Ba-
ranya și deputat dietal, a transpus comitei
suprem al acestui comitat 40.000 de coroane
pentru a se face din această sumă fundațiuni
pe s-ema școlii de cadeți-honveți din Cinci-
biserici și a școlii reale de honveți din Sopron.

Congresul măcelarilor vienezi. Con-
gresul măcelarilor austriaci ținut la Viena, a
votat o rezoluțiune, prin care se cere guver-
nului austriac să desființeze decisiunea după
care sunt închise fructăriile la importul vite-
lor române. Această interdicție, declară con-
gresul, este păgubitoare pentru târgurile aus-
triace. Congresul a mai invitat pe guvern, ca
în viitoarele tratative comerciale să micșoreze
taxa de import asupra vitelor române, până
la limita posibilă. Rezoluțiunea aceasta a făcut
bună impresiune în România.

Atentatul din Buffalo. Conform ști-
rilor mai nouă, medicii au scos din corpul
presidentului *Mac Kinley* ambe glonțete și se
speră, că dacă nu vor urma complicațiuni,
atentatul nu va avea urmare mortală.

Atentatul nu e însă *Newmen*, cum la
început spusese, ci se chiamă *Leo Czolges*,
anarhist, care a fost tras la sorți să ucidă
pe presidentul. Pentru comiterea faptei sale
ucigașe i-a fost binevenită deschiderea espo-
siției, într- ceremoniile căreia era și obiceiul
american, că fie-cine e în drept a strînge m-
na presidentului. Acesta s'a făcut și după ce
Mac Kinley își terminase discursul de deschidere;
tota lumea s'a dus să-i strîngă m-
na și ast-
fel foarte ușor a putut ajunge în apropiere și
atentatul.

Avis. Duminecă în 15 Septembrie st.
n. se va celebra sfîșțirea noiei biserici din
Căscău ppresb. Dees. Începutul la 9 ore a.
m. Cei ce voesc a lua parte sunt invitați
cu totă stima și pe această cale. *Samuil Susa*
preot gr. ort.

La fondul de 20 bani întemeiat de
„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ pen-
tru acuirea unei case cu hală de vîndare
pe s-ema meseriașilor români din Sibiu, au
contribuit următorii: Ilie Ciuruga, paroch,
Cornelia, preotă și Liviu, fiu (Șeica-mare),
dela toți 1 cor.; Ioan Munthiu, paroch (Căr-
peniș), Ioan Patachi, paroch, Victoria, fiica
(Berghin), Dimitrie Pulea, paroch (Beza), Ilie
Ioanovici, paroch, Maria preotă și fiii Emilia,
Ioan și Teofil (Boiul-mare), Vasile Mihai, pa-
roch, Marta Mihai, preotă, Elisabeta, Ana
și Ioan (Cacova, prot. S.-Sebeș), Petru Paul,
paroch, Ana Paul, preotă, George, Petru și
Petru (Vultori), fie-care câte 20 bani; Ioan
Moldovan, paroch, Măriora, preotă și Remus
Moldovan (Patrângenii), dela toți trei câte 1
cor. 20 bani; Teodor Nică, paroch (Vinița)
1 cor.; Nicolae Iosif învățător, Maria Iosif
născ. Betsy, Ioan, Lucreția, Măriora și Le-
ția, dela toți 1 cor. (Aciliu).

Dar pentru biserică. Luca Șucan,
proprietar în Brașovul vechiu, a donat pentru
bis. gr. or. din Căscău un iconostas în preț
de 300 de coroane. Primesc marinimosul do-
nator cele mai sincere mulțămite din partea
comunității bisericesci din numita comună.
În numele com. paroch. *Samuil Susa* preot
gr. or.

Iohann Miquel, fost ministru de fi-
nanțe și de la 30 Iunie 1897 vicepresident
al consiliului de miniștri al Prusiei, a răposat
Sâmbătă noaptea în Frankfurt a/Main, în etate
de 72 ani. A fost mare capacitate mai ales
în chestiuni financiare, desvoltând pe acest
teren și activitate literară. În 1867 a fost
ales deputat la dieta prusică, unde în scurt
timp și-a eluat rol de frunte; el a fost, în
1876, raportorul proiectului de lege despre
noua procedură judecătorească. În 1884 a fost
membru în senat; în 1887 earăsi deputat și
împreună cu Bennigsen șef al partidului na-
țional-liberal. În dieta imperială avea dese
ciocniri cu Bismarck, căruia i critica aspru
politica financiară. În 24 Iunie 1890 împăra-
rul *Vilhelm* l'a numit ministru de finanțe.
În anul curent venind în conflict acut cu
cancelarul în privința direcției politice a Ger-
maniei, și-a dat dimisia și s'a retras în viață
privată.

Plantarea de păduri la Ludoș. Mi-
nistrul de agricultură a hotărît să planteze
cu pădure 215 jugere de pe moșia de la
Ludoș-murășan, cumpărată de la contele
Andrassy pentru scopuri de colonizare și pe
cea donată de Eczken tot spre acest scop.

Frumosă despăgubire! Tămna tre-
cută tramvaiul electric din Timișoara a buit
pe trăsura judeiului de tablă Paul Burian, care
venia a casă de la vînat și căruia în urma
contuziunilor îndurate atunci i-s'a paralisat
apropo de tot m-
na drăpță. Din cauza acestui
defect judele a și trebuit să treacă la pensie.
Burian a pretins de la societatea tramvaiuri-
lor 40.000 de coroane despăgubire, 4732 cor.
rentă anuală, 1960 cor. anual diferența dintr-
salariul avut și pensia de acum și 4732 cor.
spese de curare. Zilele trecute s'a pertractat
acest proces la tribunalul din Timișoara, care
însă a judecat lui Burian numai 1840 cor. la
an până la etate de 65 ani, ca sumă dife-
rențială între salariul avut și pensia de acum,
care calculată până la etatea de 65 ani a
judeiului corespunde la 14.400 cor. I-a mai ju-
decat 2098 cor. sub titlul speșelor de curare,
dacă va jura că în adevăr atîta l'a costat le-
cuirea.

101 ani de închisore. Cusman Pro-
tić, preot s-erb din Gornja-Vucovița în dis-
trictul Valjevo, călătorind prin Serbia-vechiă
a fost deținut de autorități turcesci ca agent
politic și a fost osândit la m-
rte. Sultanul
însă a s-himbat sentința în 101 ani de în-
chisore, spre a cărei împlinire nenorocitul a
fost dus în fortăreța Acca din Anatolia. Din
întemplantare aflând despre această guvernul s-erb-
esc, a întervenit la sultanul, și după multe
însistări i-a succedat în fine să esopereze elibe-
area nenorocitului preot.

Avis. Prima societate pentru înzeștra-
rea fetelor aduce la cunoștință cumcă a ales
pentru Seliște și jur ca reprezentant pe dl
Dumitru Chirca învățătoriu pensionat.

Părinții cari voesc să-i asigure copiii,
să se adreseze cu încredere la acel represen-
tant.

Știri din România. Comitetul executiv
al Ligei culturale a hotărît, ca pelerinagiul
la mănăstirea Dealului, unde se află r-
măși-
țele lui *Mihai Viteazul*, să se facă în ziua de
23 Septembrie v.

— Venitele statului din vîndarea tu-
tunului au scăd-
ut foarte mult anul acesta.
Până acuma e deja un deficit de aproape două
milioane, comparativ cu anul trecut. Dintr-
orașele cari au dat deficit, București e în
primul rînd. Numai în capitală vîndarea tu-
tunului a scăd-
ut cu mai bine de un milion.

— Direcția serviciului pădurilor din
ministeriul domeniilor va începe în t-
mna

anului curent importante lucrări de împădu-
riri a mai multor terenuri din *Bărăgan*, cău-
tându-se mai ales a se constitui în jurul sa-
telor bande de adăpost contra vînturilor, cari,
după cum se știe, suflă mare parte din an
pe acea câmpie.

Știri m-erunte. Otto Brigl și soție-sa,
editorul revistei „*Tägliche Rundschau*“ din
Berlin, făc-
end excursiune pe mare cu lun-
trița, s'au înecat în apropiere de Heringsdorf.
— Înv-
țătoriu Matic din Suboțița scobo-
rindu-se în gr-
pa săpată pentru păstrarea car-
tofilor peste ărnă, s'au prăbușit pe el păreții
și l'au astrucat sub mormanul de păm-
ent.
— La esercițiile de tir de la Fort-Streg
(Genua) s'a c-
repat un tun, în urma căreia
șese soldați au fost uciși, ear' unsprezece au
fost răniți grav. — În Krompach a fost
prinsă zilele trecute o bandă de falsificători
de bani; banda falsifica piese de cinci și de
o cor-
nă, și de 20 și 10 flieri.

Cărți și reviste.

A apărut:

„Legiuirea țerii noastre“ (cunoștințe
de drept constituțional), de Dr. *Victor Oni-
șor*. (Bistrița. Editura autorului.)

O carte bună și de mare folos. Acesta
ar fi pe scurt verdictul asupra cărții dlui
Onișor, publicată sub titlul de mai sus. În
besna neștiinței, în care clasele inferioare ale po-
porului nostru orbecă în ceea ce privește
drepturile sale ca factor constituțional în
statul susținut și din a lor contribuție de
avere și s-
nge, cartea dlui Onișor e me-
nită să facă, dacă nu lumină deplină, barem
să deschidă calea pe care urm-
nd mai de-
parte să se lumineze poporul asupra poziției
sale în organismul de stat și să-și cunoscă
drepturile, ear' cunosc-
ndu-și-le, să nu mai
fim martori la scene dureroase de a ved-
: cum massa poporului — m-
nată, ori coman-
dată de notari și solgăbiraie — merge la
urnă fără să-și deie s-
mă că e în drept a
usa ori a nu usa de dreptul seu electoral,
după cum convingerea o îndemnă. Va mai
ști, frunzărind cu atențiune cărticea ac-
esta, cum și pe ce cale să-și reclame dreptul elec-
toral și — va învăța din ea: ce este dieta
țerii, ce mare înfrîurintă p-
te esercia d-
nsa
asupra compunerii acestei corporațiuni legis-
lative, dacă și folosesc cu bună chibzuială
votul prin care și trimite rep-
zențații în
această corporațiune.

Pe estensiune da 98 pagine 8^e cartea
dlui Onișor tractează despre: stat și puterile
în stat; puterea legiuitoare și cercul ei de
lucrare; regele și poporațiunea ca factori ai
puterii legiuitoare; sistemul reprezentativ;
elementele constitutive ale corpurilor legiui-
toare; sistemul de două case; cercurile elec-
torale; dreptul de alegătoriu; comisiunea
centrală; lista alegătorilor; reclamări în con-
tra listei alegătorilor și pentru suscepere în
listă (cu modele de reclamări); dreptul do a
pute fi ales; alegerea deputaților; pregătirile,
mursul alegerii; responsabilitatea organelor
la conscriere și alegere; pedepsirea abusuri-
lor, crimelor și delictelor săvârșite în contra
dreptului de alegătoriu; adunări electorale;
întrebuințarea de steaguri și insignii la ale-
geri; convocarea și constituirea casei depu-
taților, verificarea deputaților; atacarea ale-
gerilor cu petiție; cauzele de nimicare a ale-
gerii; cerințele petițiunii de atacare; proce-
dura înaintea curiei; suspendarea dreptului
ce'l are cercul electoral de a trimite deputat
în dietă; funcționarii dietei și atribuțiunile
lor; ordinea, publicitatea și limba desbateri-
lor. Apoi cunoștințe despre casa magnaților
și raportul dintr-
ăcesta și camera deputați-
lor; despre imunitatea deputaților, despre in-
compatibilitate, convocarea, deschiderea, pro-
rogarea, închiderea și disolvarea corpurilor
legiuitoare; sancționarea și publicarea legilor
și întrarea lor în vigoare.

Amintim aci, că dl Onișor încă în Aprile
a. tr. prezentase această carte, ca manuscris,
la concursul publicat de comitetul Asociațiunii,
spre a fi tipărit ca parte din biblioteca popo-
rală a Asociațiunii. După multe trăg-
nări însă,
pe cari dl Onișor le face cunoscute în pre-
fața cărții, dsa și-a reclamat manuscriptul și
l'a tipărit pe speșele sale, pentru-ca cu at-
t-
mai c-
r-
nd să ajungă această cărticeică în m-
na
poporului nostru. Bine a făcut.

„Legiuirea țerii noastre“ se p-
te procura
dela autor în Bistrița. Costă 1 cor.

Prima reuniune pentru măritarea fetelor.

Institutul de asigurare de fete și băieți și-a ajuns deja al 38-lea an de funcțiune, deci nu putem întrelăsa ca să nu dăm câteva date publicului nostru asigurător, despre institutul acesta human și fără păreche la rândul său.

În 31 Martie anul curent s'a ținut adunarea generală pentru anul trecut a institutului, la care s'a prezentat o mulțime de membri și în care adunare s'a prezentat bilanțul final al anului 1900.

În 1900 a fost, 14.969 dividende. Taxe pentru măritare și replătiri 509.264 cor., și 90 bani. Premiile de rezervă cu adausul rezultatului din 1900 de cor. 1.271.917 și 19 bani s'au urcat la suma de 5.780.652 corone, ear' 115.517 cor., și 81 bani s'au adaus la fondul de rezervă așa că acela s'au urcat la 826.410 cor., și 29 bani. Pentru fondul de pensii al funcționarilor s'au votat 4000 cor., așa că suma fondului acestuia este deja de 64.685 cor., și 29 de bani. Incasările a fost de 2.125.992 cor., și 40 bani. Suma bilanțului este de 6.717.255 cor., și 21 de bani pe care o contrabalansează următoarele poziții: Edificiile institutului după amortisirea de cor., 15.046 cor., și 68 de bani, 1.489.622 cor. și 16 bani. Hârtii de valoare de stat și alte hârtii de cautiune de 4¹/₂ percente 2.164.092 corone. Depuneri 2.171.392 cor., și 01 ban. Imprumuturi pe obligațiuni proprii 269.053 cor., și 11 bani. Premii restante 429.370 cor., și 21 bani. Mobiliar după amortisirea de 5335 corone=10.000 corone. Depunerile fondului de pensii al funcționarilor 60.510 cor., și 97 bani. Cassa numerar 123.304 cor., și 75 bani. Raportul s'a luat la cunoștință cu aprobarea bilanțului și la propunerea judei orașenească Mauritiu Grünwald s'a votat mulțumită președintelui, directorului executiv, apoi direcțiunii întregi și comitetului de supraveghere, precum și matematicului institutului S. Bogó profesorul academiei comerciale din Budapesta. S'au ales din nou în comitetul de supraveghere, pe un an: Dr. Alex. Bernat profesor, Dr. Sigismund Simonyi prof., Iosif Hegen, Iosif Seifensieder, Albert Wertheimer și David I. Weil.

În legătură cu raportul s'a adus la cunoștință că în 20 Martie 1901 cu intervenirea notariului public reg. Francisc Stamberger s'au scos prin tragerea la sorți 7 bucati obligațiuni de câștig de câte 1000 cor., una. Și anume s'au scos următorii Nri ai cărți principale: 1337 Samuil Tochi Budapesta, 4545 Vlado Grujic Bjelina, 688 Dna Wilhelm Bruck Nyir Bátor, 3489, Iuliu Lakatos Szil Nemeti, 5495 Gerson Guttmann Pécs Ujfalu, 6720 Iosif Németh Albaregală, 3165 Iosif Lindebaum Budapesta.

Din încheierea finală de mai sus se poate vedea, că institutul acesta își continuă fără întrerupere acțiunea binefăcătoare și de folos public.

Institutul și până acuma a obținut rezultate strălucite pe terenul asigurării de căsătorit, deoarece multe mii de familii pot să atribute și să mulțămescă încheierea, creșterea și bunăstarea lor institutului acestuia. Deci și până acuma și-a îndeplinit o misiune de mare importanță economică și în viitor e chemat institutul cu atât mai mult a se valida în direcțiunea aceasta.

Institutul are agenți principali și în Sibiu Str. Csnădiei Nr. 43, ce-a ce aducem la cunoștința tuturor părinților cu copii, ca să se adreseze direct acolo pentru asigurări, de unde conducătorul agenției principale la cerere cu plăcere și îndată și trimite plenipotențatul său.

La fiecare părinte îi se dă ocaziune ca să se îngrijescă de viitorul fetitelor lor încă din etatea fragedă, cu asigurarea se face posibilă măritarea chiar și a fetelor din familii mai sărace, plătiind o taxă minimală lunară pot asigura în toate împrejurările o zestre corespunzătoare.

Comerciantul, oficianul, meseriașul, muncitorul, precum și alte cariere cu greu pot să atribute și să mulțămescă încheierea, creșterea și bunăstarea lor institutului acestuia. Deci și până acuma și-a îndeplinit o misiune de mare importanță economică și în viitor e chemat institutul cu atât mai mult a se valida în direcțiunea aceasta.

Prima reuniune pentru măritarea fetelor nu-i societate pe acții. Se bazează curat numai pe ajutorarea reciprocă și totă averea reuniunii formează averea proprie a membrilor, și surplusurile anuale cad în favorul membrilor. Din surplus 50% se împarte fiecare an între membri mărinduse zestrea așa că fiecare se va plăti într-o sumă mai mare.

Membrii ei de sine au conducerea reuniunii așa că în conducerea reuniunii fiecare membru poate lua parte.

Membrii noi nu se mai iau taxele obișnuite de până acum ca: taxă de înscriere, taxă fundamentală, taxă pt. asigurare reciprocă, taxa de obligație și timbru totă rămân și afară de taxa ordinară nu mai are să plătească membrul nimic.

Scadența zestre se socotește când a împlinit fețița al 20-lea an al etății fără considerare la aceea că s'a măritat sau nu.

Zestrea în cazul acesta se plătește cu suma totă fixată în obligație. Din acesta sub nici un pretext nu se poate retrage nimica, ba încă se plătește mai mult cu surplusul care s'au adaus în decursul anilor și astfel s'a mărit suma.

Membrii apoi mai au favorul că zestrea dimpreună cu surplusurile anuale se plătește deja în al 18-lea an al etății dacă se dovedește prin extras de cununie legalizat că fețița s'a măritat.

Membrii se primesc numai după cerșetare medicală, spesele medicului le suportă institutul.

Membrul este asigurat pentru zestrea completă îndată după ce a plătit prima cvotă și a primit obligația.

Cu mărtea membrului încetă ori ce plătire, nu se mai plătește nici o contribuție mai departe și la scadență se solveste totă zestrea dimpreună cu surplusurile anilor fețiței favorisate, sau acelei persoane pe care a denumit membrul înainte de mărtea ca să ridice banii.

La cas de mărtea copilul asigurat, toate cvotele plătite se înapoază.

Luând în considerare toate acestea favoruri, putem recomanda cu căldură on. public cetitor institutul acesta care are o mulțime de membrii români în Ardeal, pentru că institutul e solid, are capital fundamental destul de bun, multe plăți au efectuit în decurs de 38 de ani și pentru aceia învițăm publicul nostru, ca să nu întrelase nime ași înscrie copii la institutul acesta renumit, pentru că oferă toate avantajele acelea pe cari trebuie să le aibă în vedere fie-care, când se cugetă la nestatornicia împrejurărilor, cu deosebire însă aceia cari se interesează de sôrtea copiilor încredințați lor.

Nr. 623—1901.

[195] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu din comuna Șasa, protopresbiteratul Lupșei, pe baza rezoluțiunii Preaven. Consistoriu archidieceșan din 28 Iunie a. c. Nr 5806 Școl., se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 cor. din repartitia pe popor, locuința liberă în edificiul școlei, lemnele de foc trebuincioase și folosirea grădinei școlare ce se va înființa.

Dela concurenți se potfesc se cânte la strănă și cu elevii școlari la sfânta liturgie. Cei cu cunoscințe musicale vor fi preferiți și pentru cazul de a înființa cor bisericesc după putință, deosebit se vor remunera.

Cererele concursuale instruite conform normelor în vîgore, au a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Ofenbaia, în 18 August, 1901. Oficiul protopresbiteral român gr. or. al tractului Lupșii, în conțelegere cu comitetul parochial.

Vasile Gan
adm. prot.

Nr. 459/1901

[193] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna *Daia-săsească*, protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul anual consistă din: 600 cor., și anume: 520 cor. în bani gata, 5 stângini de lemne tăiate computate cu 80 corone, jumătate din venitul grădinei școlare și cuartir gratuit în edificiul școlei.

Concurenții au să și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, cu îndatorirea a ține strănă în Dumineci și sêrbători, a conduce cântările liturgice, — și a se prezenta în vre-o Duminecă sêu sêrbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Sighișóra, 17 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișorei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 422—1901.

[175] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător vacant de clasa I dela școla ort. rom. din *Tarlungeni* protopresbiteratul Brașovului, prin acesta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu anual 600 cor. solviți regulat prin epitropul bisericeii în rate lunare decursive și relut de cuartir.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite cererile lor instruite conform normelor din vîgore la preanon. oficiu protopresb. al Brașovului până la ziua expirării concursului.

Dela concurent se cere a se prezenta în vre-o Duminecă sêu sêrbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în

Tarlungeni, în 24 Iunie 1901.

Dumitru Peneș **Nicolau Comșa**
preș. comit. par. not. comit. par.

În conțelegere cu subscrisul —
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric
protopresb.

Nr. 3956—1901.

[192] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de vicenotar devenit vacant în comuna *Poiana*, cercul Mercurea, comitatul Sibiuului, se escrie concurs prin acesta cu următoarele emolumente:

1. Salariu anual 600 cor.
2. Paușal de locuință și lemne 100 cor.
3. Remunerațiune după dare și aruncuri 200 cor.

Cererile concursuale instruite cu documentele de calificațiune, despre cunoscința limbilor și ocupațiunea lor de până acuma au de a se prezenta subscrisului până în 15 Septembrie a. c.

Mercurea, în 29 August 1901.

Pretorele cercual suprem:
Mangesius.

[184] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător devenit vacant la școla elementară română gr. or. din *Herman*, tractul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele:

- a) salariu în număr de 720 cor. cu prospect de 800 cor. solvibili din cassa bisericeii în rate trilunare anticipative;
- b) relut de cuartir 50 cor. solvibil în rate semestrale anticipativ;
- c) grădină în mărime aproximativă de 1/4 juger;
- d) diurnele la conferințe cu 3 cor. și cărăușia.

Alesul învățător va avé a instrua afară de clasa sa (a 3-a) toate 3 cursurile din școla de repetițiune, și în cântări corale și a conduce corul fără altă remunerațiune.

Va avé a ține în Dumineci și sêrbători strana dréptă, când nu va cânta cu corul în biserică.

Concurenții vor avé să se prezenteze în vre-una din Dumineci sêu sêrbători în biserică spre a-și arăta și destoinicia în tipicul bisericeii.

Petițiunile instruite conform legilor din vîgore se vor așterne în termenul prefîpt oficiului protopresbiteral concernent, avénd a se încunoscința și oficiul parochial resp. președintele comitetului parochial.

Din ședința comitetului parochial gr. or. din *Herman*, ținută la 29 Iunie 1901.

Alex. Dogariu **Silv. Bêrsan**
paroch, ca președinte. notariu.

În conțelegere cu mine.

Ioan Petric
protopop.

Nr. 490/901

[191] 3—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de învățător la școla noastră din comuna *Gârbova*, protopresbiteratul Mercurei, se publică prin acesta concurs nou, cu termen de 15 zile dela prima aparițiune.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt în bani gata 600 cor., plătite din cassa bisericeii în rate lunare decursive, cuartir natural forte corespunzător în edificiul școlei nou zidite precum și 4 stângini lemne de foc, din cari este a se încălzi și sala școlei.

Reflectanții la acest post au a se prezenta în vre-o Duminecă sêu sêrbătoare la biserica de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cântări.

Învățătorul ales e dator a cânta Dumineca și în sêrbători atât la strănă cât și cu elevii la liturgie; a ține prelegeri în școla de repetițiune și a cultiva cu elevii grădina școlară. Cererile concursuale sunt a se așterne, instruite conform normelor în vîgore, în termenul deschis oficiului protopresbiteral al Mercurei în Seliște.

Seliște la 20 August 1901.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurea:

Droc
protp.

Nr. 481/1901.

[181] 3—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Cohalmului se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Draos*, salariu anual dela popor prin repartițiune și dela biserică 600 cor., cuartir în edificiul școlei, și lemne de foc.

2. *Crihalma* salariu anual 600 cor., dela popor prin repartițiune, cuartir și lemne de foc.

3. *Archita*, salariu anual 600 cor., dela popor, cuartir și lemne de foc.

Concurenții sunt obligați a cânta cu elevii la liturgie, și sunt poftiți în vre-o Duminecă ori sêrbătoare, înainte de alegere, a se prezenta în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Cererile concursuale, instruite conform normelor în vîgore, se se înainteză subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Cohalm, în 26 Iulie, 1901.

Oficiul ppresbiteral gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetele parochiale.

Nicolau D. Mircea
protopop.

Nr. 517—1901.

[177] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea definitivă a postului învățătoresc vacant dela școla confesională gr. or. din *Brașov-Stupini*, protopresbiteratul Brașovului, împreunat cu cantoratul și cu îndatorirea a ține prelegeri în școla de repetițiune, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salariu anual solvit din cassa bisericeii în rate lunare anticipative 480 cor., venitele cantoral 120 cor., în total 600 cor., cuartir în edificiul școlei, grădină și 3 stângini lemne, din care este de a se încălzi și școla.

Concurenții au să și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vîgore preanonatului oficiu protopresbiteral al Brașovului, în termenul indicat.

Brașov-Stupini, în 5 August, 1901.

Comitetul parochial gr.-or.

I. Maximilian **G. Constantin**
paroch, președ. notariu.

În conțelegere cu subscrisul —
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric
protopresb.